

N:o 44.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående upplåtelse af mark från förra öfverjägmästarebostället 1 mantal Gate n:o 1 i Vermlands län för en vattenledning till Arvika köping; gifven Stockholms slott den 17 februari 1899.

På underdånig ansökning af Arvika köping om rätt, bland anna t att expropiera vatten och mark för vattenledning till köpingen från sjön Racken har Kongl. Maj:t enligt nådigt bref den 15 november 1895, med stöd af kongl. förordningen angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof den 14 april 1866 och kongl. förordningen den 30 december 1880 om tillägg till nämnda förordning, i så måtto bifallit ansökningen, att Kongl. Maj:t förklarat köpingen, derest godvillig öfverenskommelse icke kunde träffas, berättigad att för ifrågavarande vattenledning, i den ordning förstnämnda författning stadgade, ej mindre till sig lösa, att genast tillträdas, de enskild man, menighet eller inrättning tillhöriga jordområden, som vore för anläggningen behöfliga och funnes närmare angifna å en af kommissionslandtmätaren A. Lindahl år 1894 upprättad karta jemte dertill hörande beskrifningar, än äfven ur sjön Racken leda bort vatten intill en myckenhet af nio liter i sekunden.

Nu har i en till Kongl. Maj:t stäld skrift kommunalnämnden i Arvika köping anført, att köpingen, ehuru delvis med ändring af linien, fullbordat ifrågavarande vattenledningsarbete, dervid ledningen framdragits öfver en icke obetydlig del af förra öfverjägmästarebostället 1 mantal Gate n:o 1 i Arvika socken och Jösse härad af Vermlands län, samt att köpingen med de fleste enskilde jordegare, på sätt ett skriften bilagdt kontrakt utvisade, träffat öfverenskommelse om rätt för köpingen att, utan markens inlösande, för everldeliga tider hålla vattenledning öfver deras egor; och har sökanden i underdånighet anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes antingen, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de öfverenskommelser, som träffats mellan köpingen och de enskilde jordegarna, lemna köpingen everldelig rätt att i enlighet med en af kommissionslandtmätaren Lindahl år 1898 upprättad karta öfver den mark, hvarå vattenledningen blifvit anlagd, hålla vattenledning öfver berörda boställes egor, med skyldighet för köpingen att lemna kronan eller dess rättsinnehafvare ersättning för all den skada, som härigenom kunde uppkomma, och på de vilkor i öfrigt, som Kongl. Maj:t kunde finna lämpliga, eller ock bereda köpingen rätt till expropriation af den till bostället hörande mark, som af köpingen för ändamålet tagits i anspråk och enligt den af Lindahl år 1898 upprättade kartan med beskrifning omfattade en areal af 33 ar 92 qvadratmeter.

Vid den underdåniga ansökningen hafva jemte sistberörda karta med beskrifning äfven fogats bestyrkta afskrifter af dels ett utaf boställets arrendator utfärdadt intyg, att han bekommit full ersättning för den skada och förlust å skörd, som under åren 1896, 1897 och 1898 genom vattenledningen åsamkats honom, dels ock ett mellan köpingen och bemälda arrendator ingånget kontrakt angående rätt för köpingen att under arrendatorns återstående arrendetid begagna sig af boställets mark för vattenledningen.

Efter nådig remiss har domänstyrelsen afgifvit underdånigt utlåtande öfver ansökningen och dervid öfverlemnade inhemtade yttranden af domänintendenten och Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet, af hvilka domänintendenten funnit ansökningen, i hvad den afsåge tillstånd för köpingen att för uppgifna ändamålet utan lösen få för all framtid disponera marken mot ersättning för skada m. m., böra lemnas utan afseende, men tillstyrkt, att ansökningen, i hvad den afsåge rätt för köpingen att expropriera ifrågavarande jordområde, måtte bifallas, under vilkor hufvudsakligen att marken icke finge inhägnas, att, der så funnes nödigt, densamma finge utan särskild tillsägelse och utan ersättning trafikeras med jordbruks-, skogs- eller andra hemmanets

effekter, samt att köpingen anskaffade kopia af förenämnda, af kommissionslandtmätaren Lindahl år 1898 upprättade karta med beskrifning, i hvad den berörde förra öfverjägmästarebostället n:o 1 Gate, och genast efter vederbörligen skedd expropriation inlemnade densamma till Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet för att bland öfriga bostället rörande handlingar förvaras.

För egen del har domänstyrelsen meddelat, att förra öfverjägmästarebostället n:o 1 Gate med en tillhörande qvarn, men med undantag af utmarken, hvilken blifvit stäld under skogsstatens omedelbara förvaltning, genom styrelsens kontrakt den 5 april 1895 utarrenderats på tjugu års tid från midfastan år 1896 mot ett årligt arrende af 1,740 kronor; och har domänstyrelsen i likhet med Kongl. Maj:ts befallningshafvande hemställt, att ansökningsen måtte bifallas i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad domänintendenten föreslagit.

På grund af hvad i ärendet förekommit vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva,

att af förra öfverjägmästarebostället n:o 1 Gate må till Arvika köping för omförmälda vattenledning med eganderätt upplåtas det jordområde om 33 ar 92 qvadratmeter, hvarå vattenledningen enligt den af kommissionslandtmätaren Lindahl år 1898 upprättade karta med beskrifning är framdragen, mot det att köpingen till kronan för jordområdet erlägger lösen, som skall bestämmas i den ordning, som i kongl. förordningen den 14 april 1866 är föreskrifven i fråga om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, samt under vilkor i öfrigt,

att löseskillingen skall, så snart den blifvit bestämd, till landtränteriet i länet inlevereras;

att området, som ej får inhägnas, allt framgent må för transport af skogseffekter från utmarken samt i öfrigt för skötsel af den utarrenderade egendomen och dess utmark fritt trafikeras af egendomens arrendator och andra, som med vården om egendomen och dess utmark hafva att taga befattning; samt

att köpingen skall, samtidigt med köpeskillingens inlevererande till Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet, öfverlemna två kopior af nyssberörda karta, i hvad den berör bostället, den ena kopian för att bland arrendehandlingarne förvaras och den andra för att till boställets arrendator öfverlemnas;

viljande Kongl. Maj:t tillika föreslå Riksdagen att medgifva, att löseskillingen för ifrågavarande jordområde må, på samma sätt som köpeskillingarne för försålda mindre kronoegendomar, användas till

inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

Under Hans Maj:ts,

Min Allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF.

Hans Wachtmeister.

Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Kongl. Höghet Kronprinsen Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 17 februari 1899.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern **BOSTRÖM**,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve **DOUGLAS**,
Statsråden: herr friherre **ÅKERHJELM**,
WIKBLAD,
friherre **RAPPE**,
ANERSTEDT,
VON KRUSENSTJERNA,
grefve **WACHTMEISTER**,
CLAËSON,
DYRSSEN.

Departementschefen, statsrådet grefve Wachtmeister föredrog här-
efter:

En till Kongl. Maj:t stäld skrift, deri — sedan Kongl. Maj:t, på underdånig ansökning af Arvika köping om rätt, bland annat, att expropriera vatten och mark för vattenledning till köpingen från sjön Racken, enligt nådigt bref den 15 november 1895, med stöd af nådiga förordningen angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof den 14 april 1866 och nådiga förordningen den 30 december 1880 om tillägg till nämnda förordning, i så måtto bifallit ansökningen, att Kongl. Maj:t förklarar köpingen, derest godvillig öfverenskommelse

icke kunde träffas, berättigad att för ifrågavarande vattenledning, i den ordning förstnämnda författning stadgade, ej mindre till sig lösa, att genast tillträdas, de enskild man, menighet eller inrättning tillhöriga jordområden, som vore för anläggningen behöfliga och funnes närmare angifna å en af kommissionslandtmätaren A. Lindahl år 1894 upprättad karta jemte dertill hörande beskrifningar, än äfven ur sjön Racken leda bort vatten intill en myckenhet af nio liter i sekunden — kommunalstämman i Arvika köping, under anförande att köpingen, ehuru delvis med ändring af linien, fullbordat ifrågavarande vattenledningsarbete, dervid ledningen framdragits öfver en icke obetydlig del af förra öfverjägmästarebostället 1 mantal Gate n:o 1 i Arvika socken och Jösse härad af Vermlands län, samt att köpingen med de fleste enskilde jordegare, på sätt ett skriften bilagdt kontrakt utvisade, träffat öfverenskommelse om rätt för köpingen att, utan markens inlösande, för everldeliga tider hålla vattenledning öfver deras egor, i underdånighet anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes antingen, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de öfverenskommelser, som träffats mellan köpingen och de enskilde jordegarna, lemna köpingen everldelig rätt att i enlighet med en af kommissionslandtmätaren Lindahl år 1898 upprättad karta öfver den mark, hvarå vattenledningen blifvit anlagd, hålla vattenledning öfver berörda boställes egor, med skyldighet för köpingen att lemna kronan eller dess rättsinnehafvare ersättning för all den skada, som härigenom kunde uppkomma, och på de vilkor i öfrigt, som Kongl. Maj:t kunde finna lämpliga, eller ock bereda köpingen rätt till expropriation af den till bostället hörande mark, som af köpingen för ändamålet tagits i anspråk och enligt den af Lindahl år 1898 upprättade kartan med beskrifning omfattade en areal af 33 ar 92 kvadratmeter; öfver hvilken ansökning domänstyrelsen afgifvit infordradt underdånigt utlåtande och dervid öfverlemnade inhemtade yttranden af domänintendenten och Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet.

På grund af hvad i ärendet förekommit tillstyrkte statsrådet, att Kongl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att medgifva, att af förra öfverjägmästarebostället n:o 1 Gate finge till Arvika köping för omförmälda vattenledning med eganderätt upplåtas det jordområde om 33 ar 92 kvadratmeter, hvarå vattenledningen enligt den af kommissionslandtmätaren Lindahl år 1898 upprättade karta med beskrifning vore framdragen, mot det att köpingen till kronan för jordområdet erlade lösen, som skulle bestämmas i den ordning, som i nådiga förordningen den 14 april 1866 vore föreskrifven i fråga om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, samt under vilkor i öfrigt,

att löseskillingen skulle, så snart den blifvit bestämd, till landt-ränteriet i länet inlevereras;

att området, som ej finge inhägnas, allt framgent finge för transport af skogseffekter från utmarken samt i öfrigt för skötsel af den utarrenderade egendomen och dess utmark fritt trafikeras af egendomens arrendator och andra, som med värden om egendomen och dess utmark hade att taga befattning; samt

att köpingen skulle, samtidigt med köpeskillingens inlevererande till Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet, öfverlemna två kopior af nyssberörda karta, i hvad den berörde bostället, den ena kopian för att bland arrendehandlingarne förvaras och den andra för att till boställets arrendator öfverlemnas;

hemställande statsrådet tillika, att Kongl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att medgifva, att löseskillingen för ifrågavarande jordområde finge, på samma sätt som köpeskillingarne för försålda mindre krono-egendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

Hvad statsrådet sålunda tillstyrkt behagade Hans Kongl. Höghet Kronprinsen Regenten bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:
Sven Köhler.